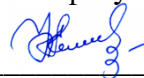

Кафедра соціальних та поведінкових наук

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету

Наталя КИРИЧЕНКО

« 01 » вересня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 9 ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

(назва навчальної дисципліни)

освітній рівень _____ бакалавр _____

спеціальність _____ 242 Туризм _____

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація (освітня програма) _____ «Туризм» _____

(назва спеціалізації)

факультет _____ економічний _____

(назва факультету)

2023– 2024 навчальний рік

Робоча програма дисципліни «Економічна теорія»
(назва навчальної дисципліни)

Для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, що навчаються за освітньо-професійною програмою «Туризм», спеціальністю 242 Туризм

Розробники:

Наталія АВЕРЧЕВА, доцент кафедри соціальних та поведінкових наук, к. е. н.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри соціальних та поведінкових наук
Протокол від «01» вересня _____ 2023 року № 1

Схвалено методичною комісією економічного факультету
Протокол від «01» вересня 2023 року № 2

Затверджено на Вченій раді економічного факультету
Протокол від «01» вересня _____ 2023 року № 2

Завідувач кафедри соціальних та поведінкових наук

(підпис)

Інна ВАРНАВСЬКА

(прізвище та ініціали)

«01» вересня _____ 2023 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань <u>24 «Сфера обслуговування»</u> (шифр і назва)	Обов'язкова	
Змістових частин – 3	Спеціальність <u>242 Туризм</u> (шифр і назва спеціальності)	Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання - реферат		1-й	-
Загальна кількість годин – 150		Семестр	
		2-й	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4,0 самостійної роботи здобувача – 4,0	Освітній ступінь: <u>перший (бакалаврський)</u>	Лекції	
		36 год.	-
		Практичні, семінарські	
		38 год.	-
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		76 год.	-
Індивідуальні завдання:			
-	-		
Вид контролю: екзамен			

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить для денної форми навчання – 74:76 (1:1) для заочної форми навчання –

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Економічна теорія» є засвоєння майбутніми фахівцями ґрунтовних економічних знань, формування у них логіки економічного мислення і економічної культури, навчання їх базовим методам пізнання і аналізу економічних процесів, вмінню приймати обґрунтовані рішення з приводу економічних проблем, пов'язаних із їх майбутньою практичною діяльністю, ґрунтовне пізнання проблеми ефективного використання суспільством обмежених виробничих ресурсів і шляхів досягнення максимальних кінцевих результатів у задоволенні постійно зростаючих людських потреб.

Основними завданнями є: науково обґрунтувати загальні основи економічного життя суспільства; розкрити закономірності розвитку суспільного виробництва; з'ясувати механізм дії економічних законів і механізм використання їх людьми у процесі господарської діяльності; набуття належних навичок раціональної економічної поведінки, виходячи з концептуальних основ ринкової економіки, розуміння особливостей функціонування сучасних ринків та утворення цін на послуги праці, капіталу, природних ресурсів відповідно до типу ринкової структури; набуття навичок аналізу агрегованих показників, визначення чинників і наслідків макроекономічного розвитку господарських систем, а також можливостей держави коригувати цей розвиток відповідно до цілей та пріоритетів економічної політики.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: передумови та закономірності еволюції економічної науки; категоріальний апарат та методологію дослідження; особливості розвитку та становлення економічних відносин між людьми у процесі господарської діяльності; взаємодію економічних суб'єктів у процесі створення матеріальних благ при обмежених ресурсах; діалектичні методи економічного аналізу при дослідженні елементів ринкового механізму; проблеми розвитку вітчизняної економічної думки на початку XXI ст.

вміти: аналізувати економічні ситуації з позицій різних економічних концепцій; оцінювати вплив теорій на економічну політику різних країн, а також можливість їх використання в Україні; обґрунтовувати можливості застосування теоретичних моделей економічного розвитку в практичній діяльності; аналізувати проблеми, пов'язані з розвитком грошово-кредитних відносин, фіскальної політики та державного регулювання в умовах ринкової економіки; оцінювати вплив на економічні процеси зовнішніх факторів, тенденції розвитку світової економіки.

3. Результати навчання за дисципліною та їх співвідношення із програмними результатами навчання

Програмні компетентності	Програмні результати
ІК Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.	
ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя	ПР02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук
ЗК04. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу	ПР10. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна).
ЗК09. Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми	ПР20. Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання.
ФК15. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки компетентності професійної діяльності.	ПР16. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.
ФК22. Розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем	ПР10. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна).

4. Програма навчальної дисципліни

Змістова частина 1. Загальні основи теорії економічного розвитку суспільства

Тема 1. Економічна теорія як наука

Зародження економічних знань. Основні етапи розвитку економічної теорії. Сучасні економічні теорії. Розвиток економічної думки в Україні.

Предмет економічної теорії. Продуктивні сили (виробничі ресурси): їх структура та ефективність використання. Економічні виробничі відносини: організаційно-економічні та соціально-економічні. Економічні категорії та економічні закони. Класифікація економічних законів, їх пізнання та використання.

Методи економічної теорії: загальнонаукові та спеціальні. Метод наукової абстракції. Аналіз і синтез. Поєднання кількісного та якісного аналізу, історичного та логічного підходу. Суспільна практика. Соціально-економічний експеримент. Статистичні методи.

Функції економічної теорії. Місце економічної теорії в системі економічних знань. Економічна теорія та економічна політика. Завдання економічної теорії в умовах переходу України до ринкової економіки.

Тема 2. Рушійні сили економічного розвитку

Економічні потреби суспільства та їх структура. Закон зростання потреб. Економічні інтереси: поняття, види та їх взаємодія.

Суспільне виробництво. Чинники виробництва та їх взаємодія. Класифікація чинників виробництва: робоча сила, предмети праці і засоби праці; земля, капітал, праця, підприємницька здібність; інформаційний та екологічний чинники в постіндустріальному суспільстві. Виробничий потенціал суспільства і обмеженість ресурсів. Економічна ефективність використання ресурсів та її показники. Система економічних виробничих відносин. Продукт та стадії його руху.

Структура суспільного виробництва: матеріальне виробництво і соціальна сфера.

Тема 3. Економічні системи суспільства. Відносини власності.

Сутність і основні структурні елементи економічної системи. Типи економічних систем та критерії їх класифікації. Інформаційний підхід і класифікація типів економічних систем: чистий капіталізм (ринкова економіка), командно-адміністративна система, сучасні змішані системи, перехідні економічні системи. Цивілізаційний підхід до класифікації економічних систем: до індустріальна (аграрна), індустріальна, постіндустріальна.

Сутність власності. Економічний зміст і право власності. Суб'єкти та об'єкти власності. Типи, види і форми власності. Еволюція форм власності.

Багатоманітність форм власності в змішаній економіці. Новітні тенденції в розвитку власності в постіндустріальному суспільстві.

Роздержавлення власності як загальноекономічний процес та його особливості в умовах перехідної економіки постсоціалістичних країн. Механізм роздержавлення. Приватизація об'єктів власності: поняття, принципи, методи. Особливості приватизаційних процесів в Україні. Форми власності в Україні.

Тема 4. Форми організації суспільного виробництва

Генезис форм господарства. Натуральне виробництво: сутність і риси. Товарне виробництво: сутність, умови виникнення, розвиток та форми. Суперечності товарного виробництва.

Товарна форма виробленого продукту та послуг. Споживна вартість і вартість товару. Мінова вартість.

Теорії вартості та їх різновиди: теорія трудової вартості, теорія граничної корисності, теорія факторів виробництва, неокласична теорія вартості.

Закон вартості: сутність, механізм його дії та функції. Особливості дії закону вартості за сучасних умов.

Тема 5. Сутність і еволюція грошей

Становлення та еволюція грошових відносин. Історія розвитку грошей. Концепції походження грошей: раціоналістична, еволюційна, функціональна. Функції грошей. Еволюція і форми грошей.

Грошовий обіг і його закони. К. Маркс, І. Фішер та сучасні економісти про закони

грошового обігу.

Поняття інфляції. Грошова система та її елементи. Основні типи грошових систем.

Тема 6. Ринок і механізм його функціонування

Сутність ринку. Об'єктивні умови його виникнення та характерні риси. Структура ринку. Класифікація та види ринків. Механізм ринкового саморегулювання: попит і пропозиція, ринкова ціна, конкуренція. Функції ринку.

Попит. Крива попиту. Закон попиту. Еластичність попиту. Пропозиція. Крива пропозиції. Закон пропозиції. Еластичність пропозиції. Ринкова ціна. Рівноважна ціна, ціна попиту, ціна пропозиції. Функції ціни. Система цін.

Недоліки ринкового механізму і необхідність державного регулювання. Моделі ринкової економіки. Соціально орієнтована ринкова економіка: сутність, риси, структура. Шляхи переходу до ринку. Особливості переходу України до соціально орієнтованої ринкової економіки. Суперечності перехідного періоду та шляхи їх подолання.

Змістова частина 2. Мікрорівень економічної теорії.

Тема 7. Конкуренція і монополія в ринковій економіці. Конкуренція, її суть та умови існування. Роль конкуренції у функціонуванні ринку. Закон конкуренції. Види економічної конкуренції. Досконала і недосконала конкуренція. Цінова і нецінова конкуренція.

Захист конкуренції від монополії. Методи конкурентної боротьби. Монополія: причини виникнення, суть та основні форми. Антимонопольна політика держави. Антимонопольне законодавство.

Тема 8. Підприємництво і підприємство (фірма) в системі ринкових відносин. Домогосподарство як суб'єкт ринкових відносин.

Мікроекономічний рівень і суб'єкти господарювання: підприємства, (фірми), домогосподарства. Поняття підприємницької діяльності. Функції та принципи підприємництва. Умови розвитку підприємницької діяльності. Суб'єкти, об'єкти та види підприємництва. Форми організації підприємницької діяльності. Особливості підприємництва в Україні. Підприємництво (фірма) - первинна ланка ринкової економіки. Види підприємств та їх об'єднань в Україні.

Економічна сутність домогосподарства. Місце домогосподарств в економічному житті суспільства та їх функції. Доходи домогосподарств, їх джерела та розподіл. Витрати на споживання. Заощадження домогосподарств.

Тема 9. Капітал підприємства. Ринок капіталу.

Капітал (фонди) - матеріальна основа підприємницької діяльності. Кругообіг і оборот капіталу (фондів) як процес індивідуального відтворення. Оборот капіталу. Час обороту. Чинники прискорення обороту капіталу в умовах сучасної НТР. Маркетинг та менеджмент підприємства у забезпеченні засобами виробництва.

Структура капіталу (фондів). Основний капітал (фонди). Фізичний і моральний знос. Амортизація. Норма амортизації. Значення прискореної амортизації в умовах НТР. Капіталовіддача та капіталоемність. Оборотний капітал (фонди): сутність, структура та показники ефективності використання. Капітал сфери обігу. Оборотні засоби.

Особливості ринку капіталу. Кредит: необхідність, функції, ставка процента. Форми кредиту. Ринок цінних паперів, його функції та інструменти. Фондова біржа та її роль в економіці. Страховий ринок.

Тема 10. Витрати виробництва і прибуток

Сутність витрат виробництва. Класифікація витрат виробництва в ринковій економіці: зовнішні і внутрішні; постійні та змінні; витрати в короткому та довгостроковому періоді; граничні витрати; середні витрати; валові витрати.

Собівартість продукції, її види та структура. Шляхи зниження собівартості. Прибуток: сутність та функції. Теорії прибутку. Бухгалтерський, економічний і нормальний прибуток. Розподіл прибутку за основними напрямками його використання. Норма прибутку і чинники, що її підвищують. Рентабельність. Норма рентабельності. Інші форми прибутку:

підприємницький дохід, позичковий відсоток, торговий прибуток.

Тема 11. Ринок праці і заробітна плата. Розподіл і формування доходів населення.

Суть та особливості ринку праці. Економічна природа заробітної плати. Організаційні форми та системи заробітної плати. Номінальна і реальна заробітна плата. Диференціація рівнів заробітної плати між країнами. Індикація доходів населення. Система соціального партнерства.

Сутність доходів населення, їх види та джерела формування. Доходи від трудової діяльності. Доходи від власності. Доходи від трансфертів. Доходи на інтелект. Орендний дохід. Процент на капітал.

Соціальні програми як джерело формування сімейних доходів населення. Сукупний сімейний дохід. Пенсійне забезпечення та його види. Пенсійна реформа в Україні. Сімейний бюджет. Структура використання сімейних доходів. Компенсаційна політика держави.

Тема 12. Ринок землі та специфіка аграрного виробництва.

Сільськогосподарське виробництво як особлива сфера вкладання капіталу. Аграрні відносини, їх специфіка і місце в економічній системі. Земельні відносини. Форми власності на землю і форми землекористування. Особливості проведення аграрної реформи в Україні.

Рентні відносини. Рента і орендна плата. Види ренти: диференціальна, абсолютна, монопольна. Ціна землі та її динаміка в розвинутих країнах. Агропромислова інтеграція та її форми. Агропромисловий комплекс (АПК), його функції та структура. Роль і місце агробізнесу в системі АПК розвинутих країн. Економічний механізм функціонування системи агробізнесу. Розвиток нових форм господарювання в АПК України.

Змістова частина 3. Основи макроекономічної теорії.

Тема 13. Національна економіка та оцінка її результатів. Сутність суспільного відтворення та його види. Зміст і типи економічного зростання. Новий тип економічного зростання. Рушійні сили економічного зростання. Нагромадження та інвестиції. Види нагромадження. Норма нагромадження.

Макроекономічні показники. Суспільний продукт. Натурально-речовий склад та вартісна форма суспільного продукту. Проблема "повторного рахунку". Методи обчислення суспільного продукту: система національних рахунків (СНР) і система балансу народного господарства (БНГ).

Сучасні форми суспільного продукту: валовий суспільний продукт (ВСП), кінцевий суспільний продукт (КСП), валовий внутрішній продукт (ВВП), валовий національний продукт (ВНП), чистий внутрішній продукт (ЧВП), національний дохід (НД). Виробництво, розподіл і використання національного доходу. Національне багатство: сутність, структура та проблеми його відтворення. Національне багатство України.

Тема 14. Циклічність - загальна закономірність ринкової економіки

Економічна рівновага і циклічність. Сутність економічного циклу. Теорії економічних циклів. Види циклів: короткі, середні, довгі. Фази економічних циклів. Національні та світові економічні цикли. Особливості циклічного розвитку за сучасних умов.

Тема 15. Безробіття та інфляція.

Безробіття і зайнятість населення. Повна і неповна зайнятість. Природний рівень безробіття. Види безробіття та його соціальні наслідки. Проблеми політики зайнятості в Україні.

Інфляція: причини, види та соціально-економічні наслідки. Крива Філіппса. Забезпечення стабільності купівельної спроможності грошової одиниці. Грошові реформи. Особливості грошової реформи в Україні.

Тема 16. Фінансово-кредитна система країни.

Поняття фінансово-кредитної системи. Сутність і функції фінансів. Структура та джерела формування фінансів. Державний бюджет. Бюджетна система. Доходи і видатки бюджету. Бюджетний дефіцит і шляхи його подолання. Консолідований бюджет. Місцеві бюджети.

Фінанси підприємств, їх структура та функції. Податки. Функції та види податків.

Принципи побудови податкової системи. Крива Лаффера та можливість її практичного застосування. Політика державних видатків.

Поняття кредитної системи та її структура. Необхідність, сутність та джерела кредиту. Форми, функції та принципи кредиту. Кредитні засоби та механізм їх використання. Роль кредиту в перерозподілі національного доходу та підвищенні ефективності суспільного виробництва. Позичковий відсоток, його сутність, функції. Особливості формування банківського відсотка в Україні.

Тема 17. Економічна роль держави в ринковій економіці Державне регулювання як складова частина господарської системи. Економічні функції держави в ринковій економіці. Принципи урядової економічної політики.

Сучасні моделі державного регулювання економіки. Кейнсіанська і неокласична моделі державного регулювання економіки. Монетаристське трактування економічної ролі держави. Форми і методи регулювання економіки державою.

Бюджетна, податкова, грошово-кредитна політика держави. Планування, прогнозування і програмування розвитку народного господарства. Участь держави в національному виробництві. Соціальна політика держави. Державне регулювання сільськогосподарського виробництва. Антиінфляційна економічна політика держави.

Державна система управління природоохоронної діяльності. Економічний механізм природокористування відповідно до чинного законодавства. Закон обмеження природних ресурсів. Механізм відшкодування збитків, заподіяних внаслідок порушення законодавства про охорону довкілля, раціональне використання природних ресурсів.

Тема 18. Закономірності формування та сутність світового господарства. Об'єктивні передумови виникнення світового господарства: розвиток світового ринку, міжнародний поділ праці, інтернаціоналізація господарського життя. Глобалізація сучасної світової економіки.

Поняття світового господарства та етапи його розвитку. Сутність, функції та закономірності розвитку світового господарства. Нерівномірність розвитку окремих регіонів та міжнародна інтеграція. Створення єдиного європейського економічного простору та місце України в ньому. Система міжнародних економічних відносин. Світова торгівля, її види та структура. Міжнародна валютна система. Валютний курс. Європейська валютна система. Міжнародний валютний фонд і його функції. Валютні економічні зони.

Вивіз капіталу. Причини та соціально-економічні наслідки вивозу капіталу. Науково-технічне співробітництво.

Міжнародна міграція робочої сили. Причини міжнародної трудової міграції. Основні напрями трудової міграції. Міжнародні фінансово-економічні організації та їх роль у сучасній економіці.

5. Структура навчальної дисципліни «Економічна теорія»

Назви змістових частин і тем	Кількість годин					
	денна форма/заочна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
Змістова частина 1 «Загальні основи теорії економічного розвитку суспільства»						
Тема 1. Економічна теорія як наука	8	2	2			4
Тема 2. Рушійні сили економічного розвитку	8	2	2			4
Тема 3. Економічні системи суспільства. Відносини власності	8	2	2			4
Тема 4. Форми організації суспільного виробництва	8	2	2			4
Тема 5. Сутність і еволюція грошей	8	2	2			4
Тема 6. Ринок і механізм його	10	2	2			6

функціонування						
ПКЗЧ 1						
Разом за змістовою частиною 1	50	12	12			26
Змістова частина 2 «Мікрорівень економічної теорії»						
Тема 7. Конкуренція і монополія в ринковій економіці.	8	2	2			4
Тема 8. Підприємництво і підприємство (фірма) в ринковій економіці. Домогосподарство як суб'єкт ринкових відносин.	8	2	2			4
Тема 9. Капітал підприємства. Ринок капіталу.	8	2	2			4
Тема 10. Витрати виробництва і прибуток.	8	2	2			4
Тема 11. Ринок праці і заробітна плата. Розподіл і формування доходів населення.	8	2	2			4
Тема 12. Ринок землі та специфіка аграрного виробництва.	8	2	2			4
ПКЗЧ 2						
Разом за змістовою частиною 2	48	12	12			24
Змістова частина 3 «Основи макроекономічної теорії»						
Тема 13. Національна економіка та оцінка її результатів.	8	2	2			4
Тема 14. Циклічність – загальна закономірність ринкової економіки.	8	2	2			4
Тема 15. Безробіття та інфляція	8	2	2			4
Тема 16. Фінансово-кредитна система країни.	8	2	2			4
Тема 17. Економічна роль держави в ринковій економіці.	8	2	2			4
Тема 18. Закономірності формування та сутність світового господарства.	12	2	4			6
ПКЗЧ 2						
Разом за змістовою частиною 3	52	12	14			26
Усього годин	150	36	38			76

6. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин, денна форма/заочна форма
	Змістова частина 1 «Загальні основи теорії економічного розвитку суспільства»	
1.	Тема 1. Економічна теорія як наука	2 / -
2.	Тема 2. Рушійні сили економічного розвитку	2 / -
3.	Тема 3. Економічні системи суспільства. Відносини власності	2 / -
4.	Тема 4. Форми організації суспільного виробництва	2 / -
5.	Тема 5. Сутність і еволюція грошей	2 / -
6.	Тема 6. Ринок і механізм його функціонування	2 / -
	Змістова частина 2 «Мікрорівень економічної теорії»	

7.	Тема 7. Конкуренція і монополія в ринковій економіці.	2 / -
8.	Тема 8. Підприємництво і підприємство (фірма) в ринковій економіці. Домогосподарство як суб'єкт ринкових відносин.	2 / -
9.	Тема 9. Капітал підприємства. Ринок капіталу.	2 / -
10.	Тема 10. Витрати виробництва і прибуток.	2 / -
11.	Тема 11. Ринок праці і заробітна плата. Розподіл і формування доходів населення.	2 / -
12.	Тема 12. Ринок землі та специфіка аграрного виробництва.	2 / -
	Змістова частина 3 «Основи макроекономічної теорії»	
13.	Тема 13. Національна економіка та оцінка її результатів	2 / -
14.	Тема 14. Циклічність – загальна закономірність ринкової економіки	2 / -
15.	Тема 15. Безробіття та інфляція	2 / -
16.	Тема 16. Фінансово-кредитна система країни.	2 / -
17.	Тема 17. Економічна роль держави в ринковій економіці	2 / -
18.	Тема 18. Закономірності формування та сутність світового господарства	2 / -
	Разом	36

7. Теми семінарсько-практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин, денна форма/заочна форма
	Змістова частина 1 «Загальні основи теорії економічного розвитку суспільства»	
1.	Тема 1. Економічна теорія як наука	2 / -
2.	Тема 2. Рушійні сили економічного розвитку	2 / -
3.	Тема 3. Економічні системи суспільства. Відносини власності	2 / -
4.	Тема 4. Форми організації суспільного виробництва	2 / -
5.	Тема 5. Сутність і еволюція грошей	2 / -
6.	Тема 6. Ринок і механізм його функціонування	2 / -
	Змістова частина 2 «Мікрорівень економічної теорії»	
7.	Тема 7. Конкуренція і монополія в ринковій економіці.	2 / -
8.	Тема 8. Підприємництво і підприємство (фірма) в ринковій економіці. Домогосподарство як суб'єкт ринкових відносин.	2 / -
9.	Тема 9. Капітал підприємства. Ринок капіталу.	2 / -
10.	Тема 10. Витрати виробництва і прибуток.	2 / -
11.	Тема 11. Ринок праці і заробітна плата. Розподіл і формування доходів населення.	2 / -
12.	Тема 12. Ринок землі та специфіка аграрного виробництва.	2 / -
	Змістова частина 3 «Основи макроекономічної теорії»	
13.	Тема 13. Національна економіка та оцінка її результатів	2 / -

14.	Тема 14. Циклічність – загальна закономірність ринкової економіки	2 / -
15.	Тема 15. Безробіття та інфляція	2 / -
16.	Тема 16. Фінансово-кредитна система країни.	2 / -
17.	Тема 17. Економічна роль держави в ринковій економіці	2 / -
18.	Тема 18. Закономірності формування та сутність світового господарства	4 / -
	Разом	38

8. Самостійна робота

Передбачається, що в період вивчення дисципліни «Економічна теорія» здобувачі самостійно виконують поставлені завдання, вивчають матеріал курсу в процесі підготовки до практичних занять та семінарів, а також в цілому по дисципліні перед сесією. Частка самостійної роботи при вивченні навчальної дисципліни складає не менше 50 %

№ з/п	Назва теми	Кількість годин, денна форма/заочна форма
	Змістова частина 1 «Загальні основи теорії економічного розвитку суспільства»	
1.	Тема 1. Економічна теорія як наука	4 / -
2.	Тема 2. Рушійні сили економічного розвитку	4 / -
3.	Тема 3. Економічні системи суспільства. Відносини власності	4 / -
4.	Тема 4. Форми організації суспільного виробництва	4 / -
5.	Тема 5. Сутність і еволюція грошей	4 / -
6.	Тема 6. Ринок і механізм його функціонування	6 / -
	Змістова частина 2 «Мікрорівень економічної теорії»	
7.	Тема 7. Конкуренція і монополія в ринковій економіці.	4 / -
8.	Тема 8. Підприємництво і підприємство (фірма) в ринковій економіці. Домогосподарство як суб'єкт ринкових відносин.	4 / -
9.	Тема 9. Капітал підприємства. Ринок капіталу.	4 / -
10.	Тема 10. Витрати виробництва і прибуток.	4 / -
11.	Тема 11. Ринок праці і заробітна плата. Розподіл і формування доходів населення.	4 / -
12.	Тема 12. Ринок землі та специфіка аграрного виробництва.	4 / -
	Змістова частина 3 «Основи макроекономічної теорії»	
13.	Тема 13. Національна економіка та оцінка її результатів	4 / -
14.	Тема 14. Циклічність – загальна закономірність ринкової економіки	4 / -
15.	Тема 15. Безробіття та інфляція	4 / -
16.	Тема 16. Фінансово-кредитна система країни.	4 / -
17.	Тема 17. Економічна роль держави в ринковій економіці	4 / -
17.	Тема 18. Закономірності формування та сутність світового господарства	6 / -

Разом	74
-------	----

Самостійна робота визначається як навчальна діяльність здобувача, спрямована на вивчення і оволодіння матеріалом навчальної дисципліни без участі викладача. Важлива наявність завдання і цільової установки на його виконання. Кожному здобувачу видаються питання для рефератів, дискусій, підготовки доповідей, інформаційних повідомлень з проблемних питань. Таке завдання виконується самостійно при консультуванні викладачем протягом вивчення навчальної дисципліни відповідно до графіка навчального процесу.

Виконання здобувачем самостійного завдання має бути підпорядковане певним вимогам, а саме таким, як:

1) розвиток мотиваційної установки, тобто вироблення у здобувачів внутрішньої потреби в постійній самостійній роботі і, головне, досягнення певних результатів задоволення цієї потреби;

2) систематичність і безперервність. Тривала перерва в роботі з навчальним матеріалом негативно впливає на засвоєння знань, спричиняє втрату логічного зв'язку з раніше вивченим. Тому здобувач повинен звикнути працювати над навчальним матеріалом постійно, не випускати з поля зору жодної з навчальних дисциплін, вміло поєднувати їх вивчення;

3) послідовність у роботі означає чітку упорядкованість, черговість етапів роботи. Розкиданість і безсистемність читання породжують поверховість знань, унеможливають тривале запам'ятовування прочитаного. При читанні конспекту лекцій, підручника, статті, навчального посібника не повинно залишатися нічого нез'ясованого. Не розібравшись хоча б в одному елементі системи міркувань автора книги, здобувач не зможе надалі повноцінно засвоювати навчальний матеріал;

4) правильне планування самостійної роботи, раціональне використання часу. Чіткий план допоможе раціонально структурувати виконання самостійного завдання, зосередитися на найсуттєвіших питаннях.

Виконання самостійного завдання сприяє формуванню у здобувачів інтелектуальних якостей, необхідних майбутньому фахівцю, виховує у здобувачів стійкі навички постійного поповнення своїх знань, самоосвіти, сприяє розвитку працелюбності, організованості й ініціативи, випробовує його сили, перевіряє волю, дисциплінованість тощо. Практичні завдання здобувач виконує в учнівському зошиті і здає викладачу на перевірку у зазначений термін. Захист цих завдань проходить у формі співбесіди, за результатами якої викладач ставить оцінку у журнал.

Використовуються дослідницькі методи та пояснювально-ілюстративний метод.

Самостійна робота передбачає:

- вивчення і конспектування проблемних питань, які обговорюються на практичних заняттях;

- презентація результатів роботи за темою та питань, винесених на самостійне вивчення;

- підготовку реферату за обраною темою з переліку, який надає викладач та захист результатів на практичних заняттях;

- участь у науковому гуртку;

- виступ на студентських наукових конференціях з доповідями за темою дослідження;

- підготовка та публікація тез доповідей.

Реферативну доповідь здобувач виконує на аркушах формату А4, обсягом до 10 сторінок, вказуючи зміст та список використаних джерел. За результатами захисту реферату викладач виставляє оцінку в журнал.

Теми рефератів з дисципліни «Економічна теорія»:

1. Функції економічної теорії в сучасному суспільстві.

2. Методи дослідження економічних явищ і процесів.

3. Економічна теорія та економічна політика.

4. Формування і розвиток економічної думки в Україні.

5. економічна проблема безмежності потреб та обмеженості ресурсів.
6. Інструменти стабілізації грошового обігу.
7. Розвиток товарного виробництва у XXI столітті.
8. Природні монополії в Україні: сучасний стан та перспективи.
9. Роль ціни в регулюванні економічних процесів.
10. Форми організації підприємницької діяльності в країнах ЄС.
11. Роль малого бізнесу в розвинених країнах.
12. Методи визначення рівня бідності і прожиткового мінімуму.
13. Інфраструктура ринку та її основні елементи.
14. Ціна у ринковій економіці: суть, види та функції. Вплив держави на ціноутворення.
15. Механізм формування доходів населення у ринковій економіці. Нерівність доходів.
16. Національна економіка: суть, структура і особливості.
17. Банківська система України.
18. Бідність і її риси. Бідність в Україні.
19. ВВП: сутність та способи виміру. Рівень ВВП в Україні.
20. Вплив монетарної політики на макроекономічну рівновагу.
21. Вплив тіньової економіки на обсяг ВВП.
22. Державне регулювання зайнятості населення.
23. Державний борг: причини і наслідки.
24. Державний бюджет, бюджетний дефіцит і його види.
25. Економічні та соціальні втрати від безробіття. Закон Оукена.
26. Зв'язок інфляції з безробіттям. Крива Філіпса.
27. Вплив інфляції на економічний розвиток. Інфляція: сутність та види.
28. Макроекономічна політика та напрями її вдосконалення.
29. Методи вимірювання інфляції.
30. Моделі змішаної економіки: їх переваги та недоліки.
31. Напрями діяльності Національного банку України.
32. Основні показники макроекономічних вимірювань.
33. Основні складові та динаміка розвитку ВВП України.
34. Основні соціально-економічні індикатори рівня життя.
35. Показники ефективності функціонування ринку праці.
36. Показники ступеня нерівності розподілу доходів.
37. Процес бюджетотворення в Україні.
38. Соціальна політика в ринковій економіці.
39. Суть і значення фіскальної політики.
40. Характерні риси податково-бюджетної політики в Україні.

9. Індивідуальне завдання

Індивідуальні завдання включають підготовку та захист самостійної розробки (реферату) та захисту її на заняттях. На основі реферату здобувачі формують тези і приймають участь у наукових конференціях.

10. Методи навчання

Навчальна дисципліна «Економічна теорія» викладається шляхом поєднання аудиторних занять із самостійною роботою.

Базовою є методика навчання на лекціях із застосуванням мультимедійного методу. На практичних (семінарських) заняттях використовуються різні форми та методи навчання і контролю знань студентів: доповіді, експрес-опитування, доповнення відповіді, вільна дискусія, співбесіда, обговорення рефератних повідомлень, розв'язання задач, виконання самостійних і контрольних робіт та інші.

З метою формування компетентностей та програмних результатів навчання, що

передбачені ОПП «Туризм», впроваджуються інноваційні методи навчання, які забезпечують комплексне оновлення традиційного освітнього процесу.

За джерелами передавання і характером сприймання інформації використовуються:

- словесні методи - пояснення, бесіда, дискусія, діалог;
- наочні методи - демонстрація, ілюстрація, презентація;
- практичні методи - практичні завдання з використанням задач, розгляду практичних ситуацій, ділові ігри;
- пошуковий та дослідницький методи при написанні рефератів і проведенні досліджень.

При викладанні лекцій з дисципліни «Економічна теорія» застосовуються словесні методи навчання: пояснювально-ілюстративні, проблемного викладу, інформаційно-повідомлювальні, пояснювально-спонукальні, також система зображально-виражальних засобів на основі презентацій.

Види лекцій - вступні, тематичні, оглядові, підсумкові, проблемні. Проведення лекційних занять включає: викладення теоретичного матеріалу, оглядові лекції з використанням наочного матеріалу, опорного конспекту, лекції візуалізації з використанням мультимедійних технологій. Проведення лекцій з використанням платформи ZOOM в період дистанційного навчання.

На практичних заняттях використовуються:

- словесні методи - обговорення, семінари-дискусії, бесіди, дебати, доповіді;
- репродуктивні методи – практичні завдання з рішенням задач, розглядом практичних ситуацій; аналіз проблемних ситуацій.
- дослідницькі методи - здобувачі вищої освіти самостійно проводять дослідження за темами рефератів або наданими завданнями і презентують результати на практичних заняттях;
- інструктивно-практичні - ділові ігри, зокрема, робота в малих групах, , мозкові атаки, кейс-метод.

Для активізації навчально-пізнавальної діяльності застосовуються на практичних заняттях:

- робота в малих групах дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного здобувача вищої освіти в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування;
- семінари-дискусії передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів;
- мозкові атаки – метод розв'язання невідкладних завдань, сутність якого полягає в тому, щоб висловити як найбільшу кількість ідей за обмежений проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію;
- кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності фахівців і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу;
- презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для подання певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань, інструктажу, демонстрації.

Консультації викладача - настановні, контрольні, проблемні.

11. Методи контролю

Методи контролю включають в себе поточний, підсумковий контроль знань, тестові завдання для комплексної перевірки знань з навчальної дисципліни.

Дисципліна «Економічна теорія» вивчається протягом одного семестру. По завершенню курсу здобувачі складають екзамен. На екзамен виносяться ключові питання,

типові і комплексні завдання, що потребують творчої відповіді та вміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх при вирішенні практичних завдань.

Для оцінювання знань здобувачів використовуються: поточний контроль (ПК), підсумковий контроль за змістовими частинами (ПКЗЧ) та семестровий контроль (СК).

Методи усного контролю: індивідуальне / фронтальне опитування, дискусії; доповіді, захист рефератів.

Методи письмового контролю: тестовий контроль, поточні контрольні роботи, підсумкова контрольна робота.

Рівень знань, підготовленості, ерудиції, активності здобувачів на семінарах оцінюється викладачем самостійно.

Орієнтовні форми контролю знань на практичних заняттях та їх оцінка:

- усна відповідь – до 2 балів;
- доповнення відповіді – до 1 балів;
- самостійна робота – до 2 балів;
- есе (короткі відповіді на запитання) – до 2 балів;
- тестування – до 2 балів;
- реферат (змістова письмова робота на задану тему з аналізом літератури та висновками) – до 3 балів;
- участь в дискусії – до 1 балів.

За результатами контрольних заходів здобувачам виставляються бали. Максимальна кількість балів, що може набрати здобувач у семестрі дорівнює 60-ти балам. Отримані поточні бали додаються до наступних максимально можливих 40 балів, що одержуються здобувачем під час екзамену.

Критерії оцінювання поточного контролю знань здобувачів

2 бали

Володіння повною мірою навчальним матеріалом, вільний самостійний та аргументований виклад під час усних та письмових відповідей, всебічне розкриття змісту теоретичних питань та практичних завдань з використанням обов'язкової і додаткової літератури. Усі практичні завдання виконані в повному обсязі та без помилок.

1,5 бали

Достатнє володіння навчальним матеріалом, обґрунтований його виклад під час усних виступів та письмових відповідей, здебільшого розкритий зміст теоретичних питань та практичних завдань з використанням обов'язкової літератури. Під час висвітлення окремих питань немає достатньої глибини відповіді та аргументації, допущені окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильне виконання більшості практичних завдань.

1 бал

Часткове володіння навчальним матеріалом, є лише базові знання. Усні та письмові відповіді викладені фрагментарно, поверхово, недостатньо розкритий зміст теоретичних питань та практичних завдань, допущені суттєві неточності, правильно виконана половина практичних завдань.

0,5 балів

Недостатнє володіння навчальним матеріалом, зміст більшості питань теми не викладений, допущені суттєві помилки. Правильно виконані окремі практичні завдання.

Критерії оцінювання самостійної роботи здобувачів

2 бали

Повне і всебічне розкриття питань самостійного опрацювання, вільне оперування поняттями і термінологією, демонстрація глибоких знань джерел, є власна думка щодо відповідної теми і аргументованість. Усі види практичних завдань правильно виконані та оформлені.

1,5 бали

Розкриті питання, винесені для самостійного опрацювання, оперування поняттями і термінологією, продемонстровані знання джерел, є власна думка щодо відповідної теми, однак не доведена. Усі види практичних завдань виконані та оформлені належним чином,

допущені несуттєві помилки.

1 бал

Розкриті не всі питання самостійного опрацювання, невпевненість щодо понять і термінології, є знання більшості джерел. При виконанні практичних завдань допущені помилки, виконані завдання оформлені належним чином, деякі завдання не виконані.

0,5 балів

Питання розкриті у загальних рисах, демонструє нерозуміння їх сутності, допущені помилки у висновках, матеріал викладений нелогічно. Виконані лише окремі завдання, не дотримуючись вимог при їх оформленні.

Критерії оцінювання тестових завдань під час поточного контролю знань за змістовими частинами

Тест складається з 20 завдань, за які здобувач може набрати 5 балів (кожна правильна відповідь оцінюється в 0,2 бали).

5 балів – здобувач дав не менше 90% правильних відповідей.

4 балів – здобувач дав не менше 75% правильних відповідей.

3 бали – здобувач дав не менше 60% правильних відповідей.

2 бали – здобувач дав менше 60% правильних відповідей.

У випадку відсутності здобувача на практичному (семінарському) занятті він зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття через усне опитування в поза аудиторний час (час консультацій викладача) або відпрацювати пропущене заняття шляхом написання реферату на тему, задану викладачем (але не більше половини від загальної кількості занять). Невідпрацьовані заняття вважаються незданими і за них не нараховується оцінка в балах. За навчальну дисципліну здобувачем може бути отримано максимум 100 балів. У підсумку, оцінені за 100-бальною системою, знання здобувача відображаються у заліковій книжці.

Критерії оцінювання виконання і захисту рефератів.

Критеріями оцінювання реферативних робіт є повнота розкриття теми, висвітлення сучасного стану та перспективних змін об'єкта дослідження, дотримання логіки та послідовності викладу, якісне оформлення реферату з дотриманням вимог вищої школи, володіння матеріалом обраної теми при презентації реферату. Максимальна кількість балів за реферат з його захистом – 3 бали.

Оцінка “5” (відмінно) - 3 бали, якщо:

- тема реферату актуальна та відзначається практичною спрямованістю;
- у роботі здійснено ґрунтовний аналіз усіх аспектів проблеми;
- використано сучасні джерела, у тому числі періодичні видання, монографії, які дають змогу висвітлити теоретичні й прикладні аспекти теми;
- матеріал роботи добре структурований, логічно викладений та побудований на конкретному прикладі;
- висновки відповідають завданням роботи, свідчать про реалізацію мети дослідження;

- висновки є обґрунтованими та мають практичну значущість;

- роботу оформлено з дотриманням встановлених правил.

Оцінка “4” (добре) – 2 бали, якщо:

- тема реферату актуальна;
- у роботі здійснено аналіз основних аспектів проблеми;
- використано джерела, які дають змогу розкрити теоретичні й прикладні аспекти теми;
- матеріал роботи структурований, логічно викладений та побудований на конкретному прикладі;

- висновки відповідають завданням роботи;

- рекомендації мають практичну спрямованість;

- оформлення роботи в цілому відповідає встановленим правилам.

Оцінка “3” (задовільно) – 1 бал, якщо:

- здійснений здобувачем вищої освіти теоретичний аналіз не повною мірою відповідає темі, меті і завданням дослідження;
 - використані джерела не дають можливості повністю розкрити проблему;
 - висновки не повністю відповідають завданням роботи;
 - рекомендації недостатньо обґрунтовані;
 - робота в цілому оформлена згідно з правилами, але є певні недоліки.
- Оцінка “2” (незадовільно) – 0-0,75 бали, якщо:
- здійснений здобувачем аналіз не відповідає темі, меті і завданням дослідження;
 - у змісті реферату не аналізується об’єкт дослідження, певні положення не ілюструються (в т.ч. таблицями, графіками тощо);
 - здобувач науково-освітнього рівня доктор філософії не використовував необхідні літературні, нормативні джерела і статистичні дані;
 - висновки не відповідають завданням роботи;
 - оформлення роботи не відповідає встановленим правилам.

Підсумковий (семестровий) контроль

Форма проведення семестрового контролю письмова, зміст і структура екзаменаційних білетів та критерії оцінювання визначені рішенням кафедри, про що здобувачі інформуються на початку семестру.

Зміст питань комплексу екзаменаційних білетів повністю охоплює робочу навчальну програму дисципліни та забезпечує перевірку всіх знань, навичок і умінь відповідного рівня, що передбачені програмою. Кількість варіантів контрольних завдань (письмового контролю) забезпечує самостійність виконання завдання кожним здобувачем. Екзамени проводяться за білетами, які затверджуються перед екзаменаційною сесією не пізніше як за місяць до її початку.

Перебування здобувача в аудиторії, де проводиться екзамен не перевищує двох астрономічних годин. Здобувачам не дозволяється користуватись джерелами (підручниками, конспектами, спеціальною літературою). У разі спроби скористатися шпаргалкою чи мобільним зв'язком здобувач усувається з екзамену і йому виставляється незадовільна оцінка.

Екзаменаційний білет містить питання, які за формою і змістом поділяються на два блоки – теоретичний і тестовий та оцінюються в межах відповідного діапазону залежно від рівня складності питання і значущості відповіді в плані визначення компетентності здобувача.

Якість і повнота відповіді на кожне з питань екзаменаційного білету оцінюється відповідною кількістю балів за шкалою оцінювання згідно прийнятих на кафедрі критеріїв.

Максимальна кількість балів за всіма видами завдань на екзамені дорівнює 40 балів: за теоретичне питання – 2*10 балів =10 балів; за тести – 10*2 бали = 20 балів, задача – 10 балів.

Загальна підсумкова оцінка з навчальної дисципліни виводиться із суми балів за поточну успішність та за екзамен.

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточне оцінювання і контроль змістових частин (бали)																	Ек за ме н	Під сум ков а оці нка (ек зам ен)				
Змістова частина 1							Змістова частина 2						Змістова частина 3						До дат ко ві ба ли	Р а з ом з а з ч		
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	П К З Ч 1	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	П К З Ч 2	Т 13	Т 14	Т 15	Т 16	Т 17	Т 18	П К З Ч 3		

Мах 2	М а х 2	М а х 2	М а х 2	М а х 2	М а х 2	М а х 5	М а х 2	М а х 2	М а х 2	М а х 2	М а х 2	М а х 2	М а х 5	М а х 2	М а х 2	М а х 2	М а х 2	М а х 2	М а х 5	9	М а х 60	Мах 40	Мах 100
------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	----------	---	-------------------------	--------------------------

T1, T2 ... T18 – теми змістових частин.

13. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14.Методичне забезпечення

1. Методичною основою вивчення навчальної дисципліни є «Освітньо-професійна програма першого (бакалаврського) рівня вищої освіти «Туризм» зі спеціальності 242 Туризм.
2. Конспекти лекцій з дисципліни «Економічна теорія», презентації за темами
3. Методичні вказівки для практичних занять з дисципліни «Економічна теорія» для здобувачів освітнього рівня «бакалавр» спеціальності 242 Туризм / Н.О. Аверчева. Херсон: ХДАУ, 2022. 60 с.
4. Методичні вказівки для виконання самостійної роботи з дисципліни «Економічна теорія» для здобувачів освітнього рівня «бакалавр» спеціальності 242 Туризм / Н.О. Аверчева. Херсон: ХДАУ, 2022. 45 с.

14. Рекомендована література

Основна література

1. Економічна теорія: підручник / В.П. Якобчук, Є.І. Ходаківський, І.Л. Литвинчук та ін.; за заг. ред. В.П. Якобчук. К.: Видавництво Ліра-К, 2020. 450 с.
2. Економічна теорія: підручник / В. Д. Лагутін, Ю. М. Уманців, Т. А. Щербакова та ін.; за заг. ред. В. Д. Лагутіна. Київ: Київ. нац. торг. екон. ун-т, 2017. 608 с.
3. Економічна теорія: підручник / О. М. Головченко та ін. ; за заг. ред. канд. юрид. наук А. О. Шелехова. Одеса : Букаєв Вадим Вікторович [вид.], 2018. 159 с.
4. Економічна теорія / Мацелюх Н. П., Касьяненко Л. М., Максименко І. А. та ін. Ірпінь : Університет ДФС України, 2019. 478 с.
5. Галушка З.І., Поченчук Г.М. Економічна теорія: підручник. Чернівці: Технодрук. 2018. 250 с.
6. Кокарев І. В. Основи економічної теорії : курс лекцій. Дніпро: ДДУВС, 2017. 220 с.
7. Ревак І.О., Кіржецький Ю.І., Кіржецька М.С., Мельник С.І. Основи економічної теорії: навчальний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2019. 191 с.

8. Економічна теорія: навч. посіб. / Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, О. С. Марченко та ін.; за заг. ред. Л. С. Шевченко. 2-ге вид. Харків : Право, 2019. 268 с.
9. Економічна теорія: навч. посібник / за заг. ред. проф. В. І. Сідорова, проф. Є. М. Воробйова. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна. 2019. 464 с.
10. Економіка: практикум з економічної теорії, історії економіки та економічної думки, мікро- та макроекономіки. За ред. З.І. Галушки, Г.М. Поченчук. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т. Ю. Федьковича. 2022. 368 с.

Додаткова

1. Економічна теорія: закономірності, практика та сучасність. : підручник. / Е. М. Забарна та ін.; Одес. нац. політехн. ін-т. Херсон : ОЛДІ-плюс, 2020. 411 с.
2. Талавиря М.П., Бутенко В.М, Болгарова Н.К., Пащенко О.В. Економічна теорія: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: ЦП “Компринт”, 2020. 485 с.
3. Талавиря М.П., Болгарова Н.К., Пащенко О.В. Економічна теорія: практикум для студентів закладів вищої освіти. Київ: ЦП “Компринт”, 2020. 356 с.
4. Пурська І.С. Основи економіки: навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа». Львів: 2017. 93 с.
5. Ревак І., Кіржецький Ю., Кіржецька М., Мельник С. Основи економічної теорії: навчальний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2019. 191 с.
6. Полюяктова О.В. Навчальний посібник «Економіка» (курс мікроекономіки). Одеса.: Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського, 2019. 202 с.
7. Навчальний посібник з курсу «Основи економічної теорії» для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» освітнього ступеня бакалавр / Міністерство освіти і науки України, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», каф. міжнародної економіки; О. О. Корогодова, Н. Ю. Тимошенко, Т. В. Іванова. К: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 179 с.
8. Літинська В.А. Особливості соціальної політики України в умовах воєнного стану. *Економіка України*. 2023. №1. С. 61–73.
9. Радіонов Ю.Д. Управління фінансовими ресурсами держави в умовах воєнного стану. *Економіка України*. 2023. №1. С. 20-43.
10. Новікова О.Ф., Шамілева Л. Л., Хандій О. О. Оцінювання розбалансованості трудової сфери в умовах воєнного стану і можливості її подолання. *Економіка України*. 2023. №2. С. 17-54.
11. Зверяков М. І. Концепція соціального ринкового господарства в повоєнному відновленні України. *Економіка України*. 2023. №3. С. 3-23.
12. Геєць В. М. До питання теорії і практики політики соціальної якості в повоєнній Україні. *Економіка України*. 2023. №4. С. 3-22
13. Шаров О. М. Геоекономічна структура світового ринку: виклики і перспективи (пандемія та воєнно-політичні шоки 2010–2022 рр.). *Економіка України*. 2023. № 4. С. 81-96.
14. Скрипниченко М. І., Кузнецова Л. І. Виклики з боку попиту і пропозиції економіки України під час воєнних дій та оцінка їх впливу на макродинаміку. *Економіка України*. 2023. № 8. С. 47-60.
15. Гаркавенко В., Єршова Г. В. Процентна політика національного банку України та її вплив на економіку країни. *Економіка України*. 2023. № 11. С. 27-51.
16. Зінчук Т. О., Куцмус Н. М. Спільна аграрна політика ЄС на 2023–2027 рр.: амбіції і релевантність цілям сталого розвитку. *Економіка України*. 2023. № 11. С. 76-96.
17. Пустовойт О. В. Глобальна багатополлярність: нові можливості й загрози для розвитку українського експорту. *Економіка України*. 2023. № 12. С. 68-91.
18. Аверчева Н.О. Напрями підвищення ефективності використання земельних ресурсів. *Таврійський науковий вісник*. Серія: Економіка: науковий журнал. Вип. 1. Херсон:

Видавничий дім «Гельветика», 2020. 300 с. С. 54-66. URL: <http://tnv-econom.ksauniv.ks.ua/index.php/journal/article/view/7/6>.

19. Аверчева Н.О. Організаційно-економічна оцінка сучасного стану ринку мигдалю в Україні. *Агросвіт*. 2023. № 2. С. 22-29. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/agrosvit/article/view/973/982>.

20. Аверчева Н.О., Єфремов А.О. Досвід повосенної відбудови та модернізації економіки Німеччини: можливість імплементації в Україні. *Ефективна економіка*. 2023. № 5. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/1600/1610>.

21. Аверчева Н.О. Напрями забезпечення конкурентоспроможності галузі птахівництва Херсонської області у післявоєнний період. *Агросвіт*. 2023. № 11. С. 18-25. <https://nayka.com.ua/index.php/agrosvit/article/view/1620/1632>.

22. Господарський кодекс України № 436-IV в редакції від 16.08.2020 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.

23. Закон України «Про банки і банківську діяльність» № 2121-III в редакції від 03.07. 2020 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>.

24. Закон «Про антимонопольний комітет України» № 3659-XII, в редакції від 03.07. 2020 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3659-12#Text>.

25. Закон України «Про природні монополії» № 1682-III в редакції від 03.07. 2020 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1682-14#Text>.

26. Закон «Про захист економічної конкуренції» № 2210-III в редакції від 13.02. 2020 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14#Text>.

27. Gary S. Becker (2007). *Economic Theory* 2nd Edition. Routledge. 242 p.

28. Sabiou M. Inoua, Vernon L. Smith (2022). *Economics of Markets: Neoclassical Theory, Experiments, and Theory of Classical Price Discovery*. Palgrave Macmillan. 272 p.

Інформаційні ресурси

1. Законодавство України URL <https://www.rada.gov.ua/news/zak>.
2. Сайт Державної служби статистики України URL: <http://ukrstat.gov.ua/>.
3. Сайт Міністерства економіки України. URL: <http://www.me.gov.ua>.
4. Офіційний сайт Національного банку України URL: <https://bank.gov.ua>.
5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України URL : <https://mof.gov.ua/uk>.
6. Міністерства зайнятості та соціальної політики URL : <http://www.mlsp.gov.ua>.
7. Офіційний сайт наукового журналу «Економіка України». URL: <http://www.economukraine.com.ua/index.php>.
8. Офіційний сайт науково-теоретичного журналу «Економічна теорія». URL: <http://etet.org.ua>.
9. Офіційний сайт Інституту демографії та соціальних досліджень Національної академії наук України. URL: <http://www.idss.org.ua>.
10. Офіційний сайт Інституту економіки та прогнозування Національної академії наук України. URL: <http://ief.org.ua> .
11. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду. URL: <http://www.imf.org/external/>.